

Augustdorfas ģimnazija ceļa jūtīs

JAUNIESI STRĀDĀ, MĀCĀS UN CERĒ

Vēstule Laikam no Augustdorfas Vācijā

Viens no mūsu kultūras bastioniem trimdā ir Augustdorfas latviešu skola. Sakarā ar novietnes pakāpenisko likvidēšanos, nākošā gada janvārī ir paredzēta tās pārvietošana uz Minsteri, kur viens no četrstāvu kazarmu blokiem paredzēts latviešu organizāciju vajadzībām, bet šī bloka 3. un 4. stāvs internātam un skolai. Ir paredzētas dažas pārbūves, lai telpas piemērotu skolas un organizāciju vajadzībām un remontus bija paredzēts uzsākt jau oktobrī, bet ar vācu bēgļu pieplūdumu no Austrievācijas, bloka telpas tomēr pagaidām pārvērstas par bēgļu caurlaides nometni. Tā ir aizkavēti remontu darbi un arī Augustdorfas skolas pārvietošana.

Bet skolai jau oktobra vidū tagadējā baraka Augustdorfā bija jāatstāj, jo tā ietilpa atbrīvojamo baraku rajonā, un bija jāpāriet uz citu baraku. Šeit klašu telpas ir daudz ērtākas un līdzšinējo 8 telpu vietā ir 13, kas atļautu katrai klasei ierādīt savu telpu. Taču tie paši skolotāji māca ģimnazijā un tautskolā un tāpēc pagaidām nebūs iespējams mācības vienlaicīgi rīkot visās klasēs — bet būs jāievēro līdzšinējā kārtība: priekšpusdienā mācības ģimnazijā un pēcpusdienā tautskolā — paskaidro ģimnazijas direktors A. Dreimanis.

Jaunajā barakā istabiņas gan nav lielas, bet iekārtotas tās atstāj tīri patīkamu iespaidu. Blakus nedaudzajiem amatniekiem, kas vēl kaut ko pielabo, arī paši skolnieki darba drēbēs ir naski pie darba. Tā Indulis Šulcs, kad ierodas avīžnieks, rīkojas ap savas klases krāsni, Laimons Ozoliņš rīkojas ar sarenī un Juris Alksnis ar ēveli rokā gludinā kādu durvju malu. Un tomēr daža durvju roktura vietu izpildīs aukliņa un dažs labs dēlis ielieksies zem gājēja soļiem, bet tie ir sīkumi, kas nevar traucēt ne mācību gaitu, ne sekmes.

Skolotājiem atsevišķa istaba, tāpat bibliotēkai. Bibliotēku apska-

tot, skolas inspektors E. Āboliņš paskaidro, ka tajā tuvu pie 2000 sējumu, kas līdz ar to, šķiet, bagātākā bibliotēka Vācijas latviešu novietnēs. Bez tam vēl ir liels vaivarsums mācības grāmatu, kuŗas skolniekiem izsniedz lietošanai, un pāris desmit paprāvi saiņi ar vēl nesakārtotām grāmatām — ziedojums no bij. Skalbes ģimnazijas kooperatīva likvidācijas. Vērtīgākās grāmatas, ar kuŗām ģimnazija lepojas, ir Milenbacha-Endzelīna vārdnīca, Latvju Dainas un ģeogrāfisko atlantu sējumi. Bagātīgs arī skolas ģeogrāfisko karšu krājums. Apmēram puse grāmatu pirktas, otrā puse ir ziedojuši. Ziedotāju vidū ir gandrīz visi latviešu trimdas grāmatu apgādi, kā Grāmatu Draugs, Daugava, Abučs, Astra, Zelta Abele uc.

Izejot no skolas jaunās pagaidu barakas, atveras plašs skats uz skabārziem apaugušo Teutoburgas kalnu nogāzi, bet pretējā pusē, uz leju ēnā starp priedītēm aizslīd sarkanpelēko nometnes baraku rinda. Iepretim, turpat pāris desmit soļus tālāk, ir zemā, bet stabilā skolas internāta baraka. Tur dzīvo skolas inspektors un 50 skolnieki. Daļa durvju un grīdu internātā pašu skolnieku liktas, arī daļa mēbeļu pašu gatavotas — kā praktiskie darbi rokdarbu stundās. Pagrabā galdnieku darbnīcā ir 5 ēveļsoli un nepieciešamie darba rīki. Internāta vienā galā zēnu, otrā — meiteņu istabiņas, katrā 2—4 tīri klātas gultiņas. Vienā tādā istabiņā ap melnu rakstāmgaldus sasēdušās 4 meitenes, visas no pēdējās klases. Ir mājīgi un viņām šeit patīk, jo te ir „mūsu skola“. Apjautājoties par nākotnes nodomiem, M. Bērziņa no Oldenburgas atzīstas, ka kādreiz gribētu kļūt vēsturniece, Baiba Liepiņa, arī no Oldenburgas, sapņo par mākslas vēsturi, Bīlefeldiete H. Markeviča grib kļūt par zobāsti, bet Īna Treija, kuŗa latviešu dievkalpojums dažkārt izpilda ērgel-

nieces vietu, kopā ar vecākiem pošas izceļot uz ASV un tur studēt medicīnu. Kādā citā istabiņā Ināra Ozoliņa no Eutinas ir centīga šuvēja, Pēteris Purmalis no Bīlefeldas savas istabas sienas izrotājis paša darinātiem zīmējumiem, kuŗos dominē Rīgas torņu siluete. Viņš interesējas arī par matemātiku un ceņšas dabūt „uz kājām“ šaurfilmu aparātu.

Internāta zālīte nav liela, bet mājīga. Gar malām soli, vidū galds, dibenā grāmatu skapis, uz tā televīzijas aparāts, kuŗu tāpat kā radio aparātu dāvinājusi Bīlefeldas latviešu sardžu un transporta vienība. Te notiek skolas internie priekšlasījumi un vēstures un ģeogrāfijas diapozitīvu un filmu izrādes, kā arī dažādi mēģinājumi.

Inspektors Āboliņš rāda biezu laikrakstu izgriezumu mapi, kur sakopots gandrīz viss, kas rakstīts par Augustdorfas ģimnaziju. Tur ir minēti simtiem lielāku un mazāku ziedotāju vārdi no Amerikas, Eiropas un Austrālijas. Bez visu šo ziedotāju materiālā un arī morālā atbalsta Augustdorfas skolas eksistence būtu grūti iedomājama. Ir personas un organizācijas, kuŗu labvēlīgais atbalsts skolai ar šodien 148 audzēkņiem un 11 skolotājiem bijis tik liels, ka bez tā nebūtu iespējams eksistēt.

Ģadu no gada skolas mantu un mācības līdzekļu klēts apcirkņi ir kļuvuši pilnāki un bagātāki, bet tukšo apcirkņu vēl daudz. Skola tad nu gaida, ka ar rudens atnākšanu atkal sāks plūst ziedotāju veltes. Līdzšinējā Augustdorfas skolu darbā ģimnaziju ir beiguši tuvu pie 40 abiturientu un apmēram tikpat daudzi beiguši pamatskolu. Ģimnaziju beigušie gandrīz visi uzsākuši studijas gan Vācijā, gan aizjūras zemēs. Pašlaik pēdējā ģimnazijas klasē ir 10, bet tautskolas pēdējā klasē 8 audzēkņi

Atstājot internāta ēku, apmeklētāju apņem pašu skolnieku dēstīto un tagad jau itin kuplo bērzu, akāciju un vītolu šalkoņa. Logu priekšā acis iepriecina kļiņģerīšu dobes, bet aizmugurē pašu izveidotais sporta laukums. Pēcpusdienās tur gandrīz vienmēr skan spriganas valodas. Minsterē daudz kā no visa tā trūks. Bet tāds ir trimdinieku liktenis.

V. Likerts.